

Griepepidemie blijft aanhouden

Nieuwsbrief Influenza- Surveillance 2014-2015

Een uitgave van: Nationaal Influenza Centrum (NIC): Rotterdam (Erasmus MC), Bilthoven (RIVM); Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL); Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ).

Influenzasituatie in Nederland

De klinische influenza-activiteit in Nederland bleef ook in week 5 van 2015 op ongeveer hetzelfde niveau als in de voorgaande weken. De (milde) epidemie is hiermee haar negende week ingegaan. In week 2, 3, 4 en 5 meldden zich per 10.000 inwoners respectievelijk 13,8, 11,9, 14,2 en 13,9 patiënten met een influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) bij één van de NIVEL-peilstation-huisartsen (figuren 1 en 2). In overeenstemming hiermee lag het percentage influenzaviruspositieve monsters uit deze patiënten in week 5 nog steeds op het epidemische niveau van 59%.

Wat betreft de leeftjidsverdeling van de IAZ-patiënten, was vooral de groep kinderen van 0 - 4 jaar weer sterk vertegenwoordigd, maar ook veel oudere kinderen en 65-plussers raadpleegden in week 5 dikwijls de huisarts met klachten van IAZ (figuur 5). Bij de incidenties van pneumonie lag het zwaartepunt bij de 65-plussers (figuur 6).

Virusdetecties: peilstationpatiënten

Influenzavirus subtype A(H3N2) blijft dominant. In week 5 van 2015 werden bij 39 patiënten met een IAZ neus- en keelmonsters afgenomen door peilstation-huisartsen participierend in NIVEL Zorgregistraties (figuur 3). Hierin werd door het Nationaal Influenza Centrum (NIC) 23 maal (59%) influenzavirus gedetecteerd: 18 maal A(H3N2) (78%), driemaal (13%) subtype A(H1N1), en tweemaal (9%) type B (van de fylogenetische lijn B/Yamagata/16/1988). Daarnaast werd driemaal (8%) rhinovirus en éénmaal (3%) RS-virus gedetecteerd.

In neus- en keelmonsters afkomstig van 22 patiënten met een luchtweginfectie zonder typische klachten van griep (ARI) werd zesmaal (27%) influenzavirus aangetoond: vijfmaal (83%) subtype A(H3N2) en éénmaal subtype A(H1N1). Verder werd eenmaal (5%) rhinovirus en driemaal (14%) RS-virus gevonden.

Virusdetecties: influenzapatiënten herkend door diagnostische laboratoria

Bij het NIC werden vanuit diagnostische laboratoria dit seizoen tot dusver in totaal 953 influenzavirussen aangemeld (figuur 4). Van deze 953 influenzavirussen waren er 917 (96%) van het A-type en 36 (4%) van het B-type, waarvan tenminste 30 behoorden tot de fylogenetische lijn B/Yamagata/16/1988 (van zes B-virussen is de lijn niet bepaald). Van de 917 influenza A-virussen waren er 443 (48%) van het subtype A(H3N2) en 26 (3%) van subtype A(H1N1); 448 (49%) influenza A-virussen werden nog niet gesubtypeerd.

Virus- karakterisering

Over de karakterisering van de influenza A-virussen rapporteerden wij in de vorige nieuwsbrieven. In het seizoen 2014/2015 werd door het NIC 36 maal (4% van de 953 virussen) het influenza B-virus gedetecteerd of verkregen uit diagnostische laboratoria. Hiervan waren er tenminste 30 van de fylogenetische lijn B/Yamagata/16/1988. De twee kweekbare virusisolaten werden door het NIC geanalyseerd in de hemagglutinatieremmingstest, uitgevoerd met antiserum tegen de huidige vaccinstam BX-51B, een reassortant van B/Massachusetts/2/2012. Met dit serum lieten de epidemische stammen 12-24 maal lagere titers zien dan de vaccinstam zelf. Dit wijst erop dat de geteste stammen afwijken van de vaccinstam. Van de in totaal 17 influenza B-virussen van dit seizoen uit de peilstationpatiënten is van 6 virussen door het NIC vastgesteld dat ze behoren tot de genetisch groep van de B/Yamagata-lijn waarin de nieuwere vaccinstam B/Phuket/3073/2013 valt. Omdat de WHO al eerder soortgelijke resultaten heeft behaald, is de vaccinsamenstelling van het vaccin voor het zuidelijk halfrond reeds aangepast en is de influenza B component vervangen door de nieuwere stam, B/Phuket/3073/2013.

Influenzasituatie in Europa

In week 4 meldden 29 van de 36 rapporterende landen van de Europese Regio een stijgende incidentie. Gemiddeld was bij peilstationpatiënten 48% van de respiratoire monsters positief voor influenza. In Frankrijk, Portugal, Spanje, Engeland en Nederland werd bij 65-plussers verhoogde totale sterfte waargenomen (Flu News Europe).

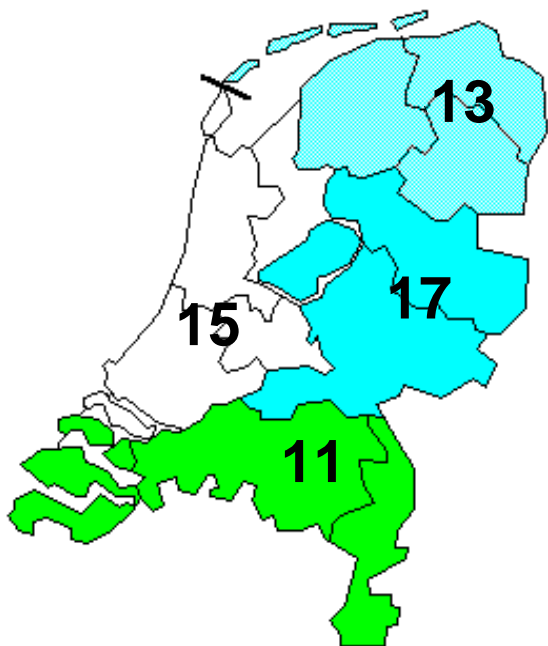

Fig.1. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde influenza-achtige ziektebeelden (IAZ) per 10.000 inwoners per regio in week 5 van 2015 (bron: NIVEL, voorlopige gegevens).

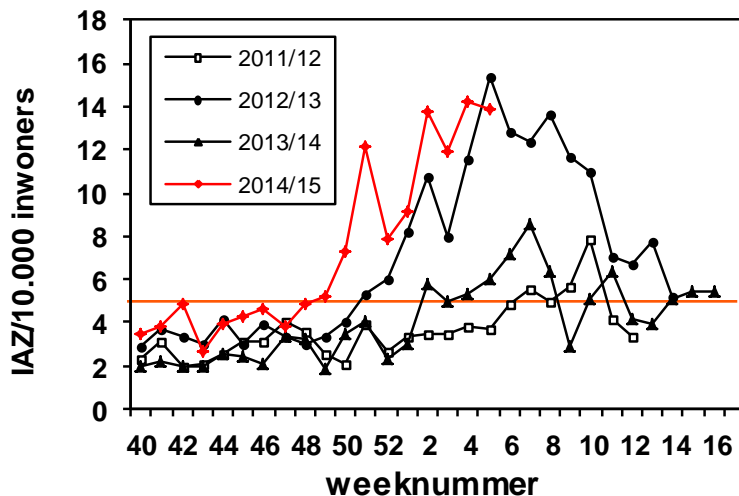

Fig.2. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde patiënten met IAZ in 2011-2015 per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL). De oranje lijn geeft de epidemisch drempel weer.

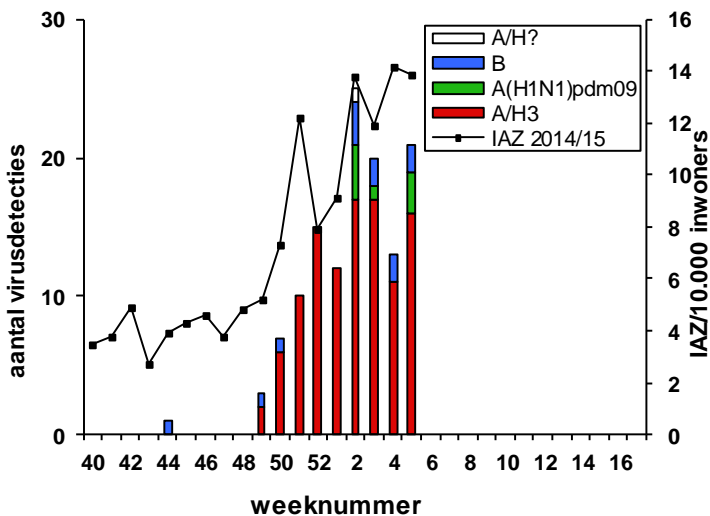

Fig. 3. Aantallen monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenzavirus is gedetecteerd, (as links), en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. RIVM en NIVEL).

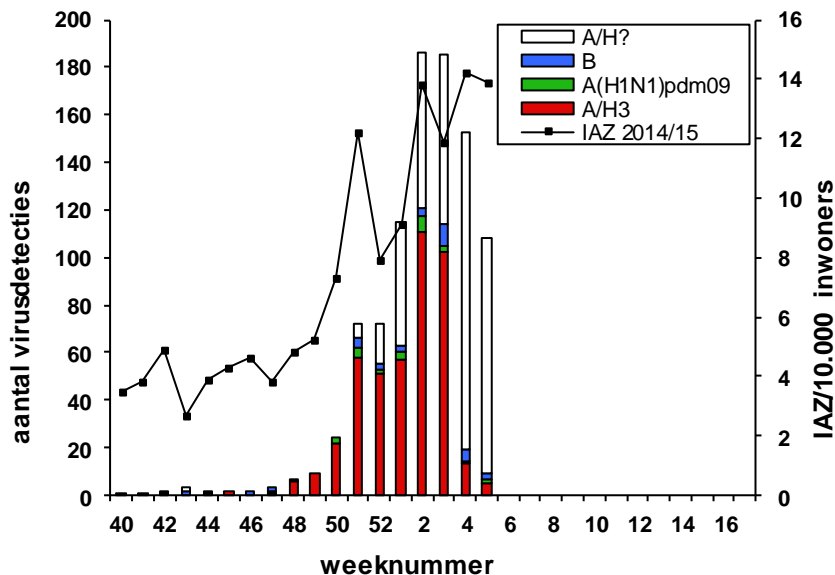

Fig. 4. Aantallen door het Erasmus MC gedetecteerde en naar het Erasmus MC vanuit diagnostische laboratoria opgestuurde virussen (as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. EMC en NIVEL).

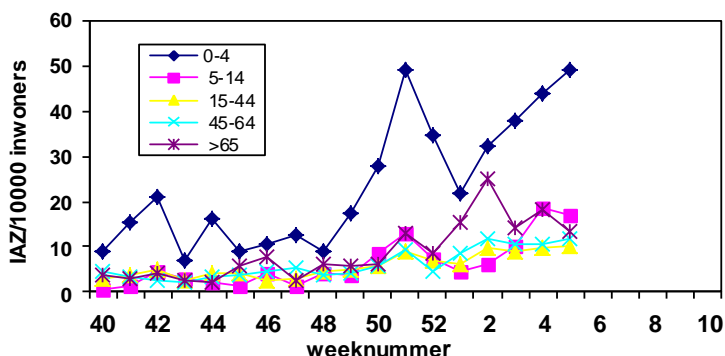

Fig. 5. Leeftijdsverdeling van het aantal door peilstation-huisartsen geregistreerde IAZ per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL).

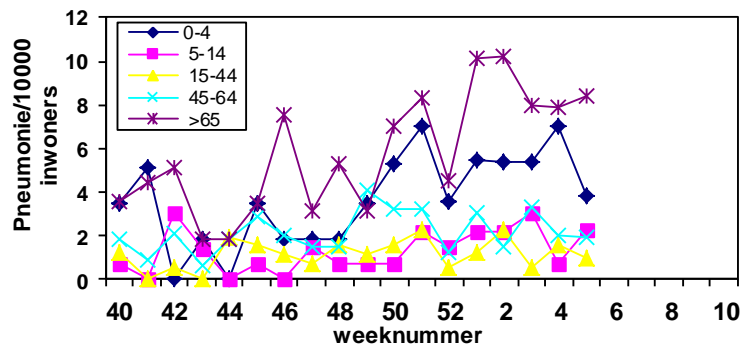

Fig. 6. Leeftijdsverdeling van het aantal door peilstation-huisartsen geregistreerde pneumonieën per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL).

Vaccinsamenstelling voor het seizoen 2014/15

(Sub)type:	Stam gelijkend op:
A(H1N1)pdm09	A/California/7/2009
A(H3N2)	A/Texas/50/2012
B	B/Massachusetts/2/2012 *

* van de fylogenetische lijn B/Yamagata/16/88

De Nieuwsbrief ook op Internet

De Influenza-Nieuwsbrief is ook te vinden op:
<http://www.virosciencelab.com>
<http://www.virology.nl>
<http://www.nivel.nl>
<http://www.rivm.nl/Griep>

**Nieuwsbrief
 Influenza-Surveilliance
 2014-2015**

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

IGZ, Den Haag
 Drs. Jan K. van Wijngaarden, arts,
 Hoofdinspecteur Volksgezondheid

NIVEL, Utrecht
 Dr. Gé A. Donker, huisarts en epidemioloog
 Coördinator peilstations, NIVEL Zorgregistraties eerste lijn

NIC: Prof. dr. Marion Koopmans, directeur

Erasmus MC, Rotterdam
 Prof. dr. Guus F. Rimmelzwaan
 Dr. Jan C. de Jong

RIVM, Bilthoven
 Dr. Adam Meijer
 Drs. Marit M. A. de Lange

Redactiesecretariaat:
 Maria Silva / Anouk Gideonse
 Nationaal Influenza Centrum
 Afdeling Viroscience, Erasmus MC, Postbus 2040,
 3000 CA Rotterdam